

Bruselj, 13. november 2023
(OR. en)

14512/23

COPS 542
POLMIL 301
ESPACE 84
CONOP 113
EUMC 473
EU-GNSS 20
TRANS 497
CSC 522
CSDP/PSDC 767
CFSP/PESC 1526

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: ST 14509/23 COPS 512 POLMIL 284 ESPACE 77 CONOP 102 EUMC
452 EU-GNSS 18 TRANS 454 CSC 501 CFSP/PESC 1447 CSDP/PSDC
730

Zadeva: Sklepi Sveta o vesoljski strategiji EU za varnost in obrambo

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o vesoljski strategiji EU za varnost in obrambo, ki jih je Svet odobril na seji 13. novembra 2023.

**Sklepi Sveta
o vesoljski strategiji EU za varnost in obrambo**

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB OPOZARJANJU NA:

- Strateški kompas za varnost in obrambo – Za Evropsko unijo, ki varuje svoje državljane in državljanke, vrednote in interese ter prispeva k mednarodnemu miru in varnosti¹,
- Sklepe Sveta o pravični in trajnostni rabi vesolja z dne 23. maja 2023²,
- Sklepe Sveta o pristopu EU k upravljanju vesoljskega prometa z dne 10. junija 2022³,
- Sklepe Sveta o vzpostavitvi stališča Evropske unije glede kibernetских vprašanj z dne 23. maja 2022⁴,
- Sklepe Sveta o okviru za usklajen odziv EU na hibridne kampanje z dne 21. junija 2022⁵,
- Sklepe Sveta z dne 11. novembra 2020 z naslovom „Usmeritve za evropski prispevek k določitvi ključnih načel za svetovno vesoljsko gospodarstvo“⁶,

¹ Dok. 7371/22.

² Dok. 9675/23.

³ Dok. 10071/22.

⁴ Dok. 9364/22.

⁵ Dok. 10016/22.

⁶ Dok. 12851/20.

1. PRIZNAVA, da so vesoljska tehnologija, podatki in storitve postali nepogrešljivi za evropsko družbo, gospodarstva in v vsakdanjem življenju Evropejcev in Evropejk ter da so gonilo raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij, saj ustvarjajo zaposlitvene priložnosti in gospodarsko rast, povečujejo evropsko konkurenčnost, podpirajo zeleni in digitalni prehod, ščitijo in varujejo EU ter njene državljane in državljanke, poleg tega pa krepijo odpornost in varnost EU; zato PONOVRNO POTRJUJE strateško naravo vesolja in potrebo, da Evropa obravnava sedanje in prihodnje izzive na tem področju; POUDARJA, da je EU kot svetovna vesoljska sila odločena zagotoviti bodisi takojšen bodisi dolgoročnejši odziv na te izzive;

2. PONOVRNO POTRJUJE, da je vesolje globalna dobrina, ki jo lahko vse države nediskriminatorno raziskujejo in uporabljajo pod enakimi pogoji in v skladu z mednarodnim pravom, PONOVRNO POUDARJA, da se za vesolje uporablja mednarodno pravo, zlasti Ustanovna listina Združenih narodov in mednarodno humanitarno pravo; ter OPOZARJA, da so Pogodba o vesolju, druge pogodbe ZN o vesolju, kakor je ustrezno, in vodilna načela, oblikovana v okviru ZN, temelj globalnega upravljanja v vesolju in zagotavljajo bistveni okvir za mirno raziskovanje in uporabo vesolja v korist vseh držav, ne glede na njihovo stopnjo gospodarskega ali znanstvenega razvoja; zato POUDARJA pomen izvajanja vesoljskih dejavnosti v skladu s tem; POZIVA Komisijo, naj predstavi rezultate analize pravnih elementov in posledic izjave EU o sprejetju pravic in obveznosti na podlagi ustreznih pogodb in konvencij Združenih narodov o vesolju, kar se pričakuje od vseh večjih vesoljskih sil, ter po potrebi pripravi predlog v zvezi s tem;

3. UGOTAVLJA, da je vesolje vse bolj obremenjeno in sporno področje ter da je mednarodni red, ki temelji na pravilih, v zadnjih letih vse bolj ogrožen; POUDARJA, da je v zadnjih letih na področju vesolja vse več neodgovornih in sovražnih ravnanj ter da lahko posledice teh dejanj čutijo tudi evropski državljani in državljanke, organizacije, industrija in podjetja; PONOVRNO POUDARJA, da se zaradi destruktivnih neposrednih testiranj površinskih protisatelitskih raket (ASAT) povečuje občutek ogroženosti in ustvarjajo vesoljski odpadki, ki lahko ovirajo prost dostop do vesolja; OPOZARJA, da sta zadnji ruski destruktivni test protisatelitskih raket novembra 2021, po katerem so v vesolju ostali številni odpadki, in kibernetški napad na vesoljsko telekomunikacijsko infrastrukturo ViaSata februarja 2022, ob tem pa še stopnjevanje ruske vojne agresije proti Ukrajini, močno vplivala tudi na druga področja, kar kaže, da so varnost v vesolju, zaščita v vesolju in kibernetška vprašanja tesno povezani; IZPOSTAVLJA, da so grožnje vesoljski infrastrukturi, sistemom in storitvam lahko sestavni del hibridnih strategij, saj združujejo ustrahovanje, destabilizacijo in motnje gospodarstva, imajo pa lahko tudi nepredvidljive posledice za široko paleto uporabnikov; POUDARJA, da takšna ravnanja vplivajo na varnost in obrambo EU, njenih držav članic in državljanov;

4. PRIZNAVA, da lahko neodgovorna in sovražna ravnanja v vesolju, vključno s poskusi vmešavanja v vesoljsko infrastrukturo, sisteme in storitve, vplivanja na njihovo delovanje, njihovega motenja ali uničevanja, ovirajo bistvene vesoljske storitve; POUDARJA, da bi to lahko ogrozilo varnost in zaščito EU, njenih držav članic, državljanov in državljanek ter gospodarsko varnost EU, lahko bi vplivalo na osnovne storitve, vključno s storitvami v podporo demokratičnim institucijam in procesom, ter ogrozilo mednarodno varnost in stabilnost;
5. OPOZARJA, da je vesolje ključnega pomena za svobodo delovanja in samostojno odločanje EU na področju varnosti in obrambe; ter PONOVRNO POUDARJA, da je vesolje kot operativno področje pomembno za varnost in obrambo, tako kot kopensko, morsko, zračno in kibernetično področje;
6. POUDARJA, da je treba okrepiti odpornost vesoljskih sredstev EU ter zmožnost hitrega odkrivanja in prepoznavanja sovražnih in neodgovornih vedenj ter se sorazmerno, učinkovito in odločno odzivati z vsemi razpoložljivimi orodji EU in v sodelovanju z državami članicami EU, ob upoštevanju njihovih nacionalnih pristojnosti ter v skladu s posebno naravo varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic;

7. PRIZNAVA pomen razvoja vesoljskih sistemov in storitev z dvojno rabo, da bi že od samega začetka čim bolj upoštevali varnostne in obrambne potrebe uporabnikov, hkrati pa zagotovili potrebno raven varnosti in odpornosti ter ohranili civilno naravo vesoljskega programa Unije; in PONOVRNO POUDARJA pomen vesoljskih rešitev nižje v verigi vesoljskega sektorja za varnost in obrambo ter da je treba podpreti uporabo med uporabniki; POUDARJA, da bi to prispevalo k spodbujanju inovacij v EU ter krepitvi konkurenčnosti vesoljskega sektorja in sodelovanja med državami članicami;
8. POUDARJA, da je objava javnih strategij, doktrin in politik za varnost v vesolju ključni ukrep za preglednost in krepitev zaupanja, kot priznavajo Združeni narodi, ter da prispeva k pojasnitvi namenov in razkriva pripravljenost EU in njenih držav članic za preprečevanje groženj in odzivanje nanje;
9. v zvezi s tem POZDRAVLJA skupno sporočilo z naslovom Vesoljska strategija EU za varnost in obrambo⁷; MENI, da to sporočilo postavlja temelje, potrebne za ustrezno obravnavo strateške narave vesolja; in POUDARJA, da je treba zagotoviti pravočasno izvajanje ukrepov, kot so se dogovorile države članice v teh sklepih Sveta;

⁷ Dok. 7315/23.

I. IZBOLJŠANJE RAZUMEVANJA VESOLJSKIH GROŽENJ

10. POZIVA visokega predstavnika, naj v sodelovanju z državami članicami in opirajoč se na njihovo strokovno znanje pripravi zaupno letno analizo vesoljskih groženj, ki bo osredotočena na akterje, ki ogrožajo EU na področju vesolja; POZIVA visokega predstavnika, naj to analizo posreduje državam članicam EU in ustreznim deležnikom EU, kadar obstaja potreba po seznanitvi; SPODBUJA Komisijo, pa tudi javne in zasebne akterje na področju vesolja, naj z varnostnim nadzorom svojih vesoljskih programov prispevajo k razumevanju vesoljskih groženj; POZIVA Enotno zmogljivost za analizo obveščevalnih podatkov (SIAC), naj pri pregledu analize groženj v EU upošteva letno analizo vesoljskih groženj v vesolju;
11. zato POZIVA h krepitvi SIAC, ki deluje pod visokim predstavnikom, ter vojaških in civilnih obveščevalnih služb držav članic, da bi izboljšali strateško razumevanje vesoljskih groženj in protivesoljskega bojevanja z njihovo vključitvijo v obveščevalne zahteve; POZDRAVLJA prispevek, ki ga v podporo SIAC zagotavlja Satelitski center EU kot ključna avtonomna zmogljivost EU za zagotavljanje geoprostorskih obveščevalnih podatkov;

II. KREPITEV ODPORNOSTI IN ZAŠČITE VESOLJSKIH SISTEMOV IN STORITEV V EU

12. POUDARJA pomen nadaljnega izboljšanja ravni zaščite in odpornosti vesoljskih sistemov in storitev ter kritičnih vrednostnih verig v EU in njenih državah članicah;

13. IZPOSTAVLJA, da je potreben skupni okvir EU za odpornost, ki bo upošteval posebnosti vesoljskega sektorja in njegove industrijske baze, večdimenzionalne varnostne grožnje, ki vplivajo na vesoljsko infrastrukturo, sisteme in storitve, ter potrebo po preprečevanju razdrobljenosti enotnega trga vesoljskih storitev in proizvodov, hkrati pa krepil globalno konkurenčnost vesoljske industrije EU; SE SEZNANJA z namero Komisije, da na podlagi ocene učinka in posvetovanja z deležniki predlaga zakonodajni predlog (vesoljski zakon EU), ki bo prilagojen potrebam vesoljskega sektorja ter bo obravnaval ključne vidike za odpornost, varnost in trajnostnost vesoljskih dejavnosti, hkrati pa dopolnjeval direktivo NIS 2 ter direktivo o odpornosti kritičnih subjektov, prispeval k opredelitvi in spodbujanju skupnih standardov ter spodbujal odgovorna ravnanja v vesolju v skladu s tekočimi razpravami v OZN; PODPIRA tesno posvetovanje z državami članicami in OPOZARJA, da je treba v celoti spoštovati njihove pristojnosti in pravice, tudi pri varovanju njihove nacionalne varnosti; OPOZARJA, da je treba pri opredeljevanju in izvajanju varnostnih zahtev v celoti spoštovati načelo sorazmernosti in upoštevati posebnosti tehnoloških zmogljivosti držav članic; POUDARJA vlogo Agencije EU za vesoljski program (EUSPA) kot strukture vesoljskega programa EU za nadzor varnosti v vesolju, POUDARJA njeno ključno vlogo pri zagotavljanju operativne varnosti satelitskih sistemov EU, s čimer prispeva k strateški avtonomiji EU, ter POZIVA k vzpostavitvi boljšega usklajevanja med EUSPA in nacionalnimi centri za nadzor varnosti;

14. SE ZAVEDA, kako pomembno je, da vesoljska industrija EU pozorneje spremlja razmere in postane bolj odporna, saj bi lahko komercialni akterji, pomembni za varnost in obrambo EU in njenih držav članic, postali tarča sovražnih ukrepov; zato POZDRAVLJA predlog Komisije, da se leta 2024 ob podpori EUSPA ustanovi center EU za izmenjavo in analizo vesoljskih informacij (ISAC), da bi se olajšala izmenjava dobrih praks v zvezi z ukrepi za odpornost, razvijalo strokovno znanje na področju varnosti in povečala odpornost vesoljske industrije EU, tudi novih komercialnih akterjev („novo vesolje“);
15. SE ZAVEDA, da mora vesoljski sektor EU postati še bolj tehnološko suveren in konkurenčen, za to pa sta potrebni zanesljiva oskrba in neomejen dostop do kritičnih tehnologij, pomembnih za vesolje, hkrati pa ohraniti vzajemno koristno sodelovanje s podobno mislečimi partnerji; OPOZARJA na pomen skupne projektne skupine Komisije (ob podpori EUSPA), Evropske vesoljske agencije in Evropske obrambne agencije (EDA) pod vodstvom visokega predstavnika; POZIVA Komisijo, naj v aktu o čipih upošteva potrebe vesoljskih sistemov EU, da bi se razvijale komponente, za katere je bilo ugotovljeno, da so nujno potrebne, in podprle dobavne verige EU, ki so ključne za vesoljske misije EU, zlasti za vesoljske programe EU; UGOTAVLJA, da Komisija pregleduje uredbo o pregledu neposrednih tujih naložb in se zaveda njenega pomena za pregled neposrednih tujih naložb, kadar se ugotovijo grožnje za varnostne interese EU in/ali držav članic;

16. OPOZARJA na pomen raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, da bi se zmanjšala strateška odvisnost od tehnologij, ki so ključne za sedanje in prihodnje vesoljske projekte v EU, pa tudi za vesoljske programe EU, hkrati pa povečala svetovna konkurenčnost vesoljske industrije EU; SPODBUJA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami, industrijo EU in drugimi ustreznimi deležniki pripravi časovni načrt za prihodnje raziskovalne in inovacijske dejavnosti;
17. POUDARJA, da je treba pospešiti inovacije na področju novih in prelomnih tehnologij, kot so tehnologije, povezane z novim dostopom do vesolja, servisiranje v tirnici, medsatelitska povezava ali tehnologije šifriranja;

III. ODZIVANJE NA VESOLJSKE GROŽNJE

18. POUDARJA, da se bo z večjo varnostjo v vesolju povečala tudi varnost EU in njenih držav članic; OPOZARJA, da je treba bolje poskrbeti za možnost, da se v posameznih primerih uporabijo vsa razpoložljiva orodja za preprečevanje vesoljskih groženj, odvracanje od njih in po potrebi ustrezno odzivanje nanje;

19. na podlagi izkušenj, pridobljenih v zadnjih letih pri izvajanju Sklepa Sveta (SZVP) 2021/698 z dne 30. aprila 2021⁸, POZIVA visokega predstavnika, naj okrepi strukturo za odzivanje na vesoljske grožnje in preuči možnost novih odzivov, na primer izjav ter preventivnih in stabilizacijskih ukrepov ter ukrepov sodelovanja v okviru skupne zunanje in varnostne politike, po potrebi pa tudi omejevalnih ukrepov; zato POZIVA visokega predstavnika, naj v sodelovanju s Komisijo v zvezi z vidiki krepitve zmogljivosti in v tesnem sodelovanju z državami članicami oblikuje posebno zbirko orodij za skupne odzive EU na neodgovorno in sovražno vedenje na področju vesolja, ki bo dopolnjevala varnostne okvire, ki so že vzpostavljeni na drugih strateških področjih, zlasti zbirko orodij za kibernetško diplomacijo in zbirko orodij EU za odzivanje na hibridne grožnje, pri čemer se je treba opirati na izkušnje, pridobljene z vzpostavitvijo teh orodij;

⁸ Sklep Sveta (SZVP) 2021/698 z dne 30. aprila 2021 o varnosti sistemov in storitev, ki so nameščeni, delujejo in se uporabljajo v okviru Vesoljskega programa Unije in lahko vplivajo na varnost Unije, ter razveljavitvi Sklepa 2014/496/SZVP, kakor je bil nazadnje spremenjen s Sklepom Sveta (SZVP) 2023/598 z dne 14. marca 2023 o spremembi Sklepa (SZVP) 2021/698, da se vključi Program Unije za varno povezljivost.

20. OPOZARJA, da odločitev, da se določenemu akterju iz tretje države pripiše vesoljska grožnja, ostaja suverena politična odločitev držav članic, utemeljena na širokem naboru obveščevalnih podatkov in informacij ter tehničnih dokazov, ki bi morala biti sprejeta za vsak primer posebej v skladu z mednarodnim pravom o državni odgovornosti; POUDARJA, da je treba okrepiti izmenjavo informacij in sodelovanje med državami članicami, pa tudi z Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), da bi lahko pravočasno pridobili ustrezne varnostne informacije in obveščevalne podatke, po možnosti tudi glede pripisovanja, da bi se bilo mogoče hitro, učinkovito in utemeljeno odzivati na vesoljske grožnje in sovražne ukrepe na področju vesolja;
21. OPOZARJA, da so za zaščito vesoljskih sistemov in storitev EU in držav članic pred grožnjami poleg strateških obveščevalnih podatkov potrebne tudi zanesljive, uporabne in pravočasne informacije o dogodkih, pomembnih za varnost, na področju vesolja; POUDARJA, da so take informacije, povezane z zavedanjem o razmerah v vesolju, bistvene za sprejemanje odločitev, namenjenih odzivanju na vesoljske grožnje in sovražne ukrepe; OPOZARJA, da je zavedanje o razmerah v vesolju suverena pravica in zmogljivost držav članic, utemeljeno na različnih virih, in da je izmenjava teh informacij suverena in prostovoljna odločitev vsake države članice; POZIVA visokega predstavnika, države članice z ustreznimi zmogljivostmi in sredstvi ter po potrebi Komisijo, naj opredelijo ureditve za izmenjavo in uporabo takšnih informacij, povezanih z zavedanjem o razmerah o vesolju, da bi lahko Svetu informirano razpravljaj o odzivu na posamezno vesoljsko grožnjo;

22. POZIVA države članice, naj v skladu s potrebami okrepijo civilno-vojaško sodelovanje pri usposabljanju in vajah na področju varnosti in obrambe v vesolju ter – z opiranjem na spretnosti in zmogljivosti držav članic – povečajo evropsko usposobljenost v zvezi z vajami, oblikovanjem, načrtovanjem in ocenjevanjem; POZIVA visokega predstavnika, naj ob upoštevanju letne vaje o izvajanju Sklepa Sveta (SZVP) 2021/698 in drugih vesoljskih vaj, ki jih organizirajo države članice in partnerji, pripravi večletni načrt za redne vaje na področju varnosti in obrambe v vesolju, na katerih bodo sodelovale različne skupnosti in ki bodo potekale na več ravneh, da bi preskusili in oblikovali odziv EU na velike varnostne incidente v vesolju, pri čemer naj sodelujejo Svet, Komisija in ustrezni deležniki, kot so EUSPA, Vojaški štab EU in Satelitski center EU, po potrebi pa tudi ustrezni zasebni akterji; POZIVA visokega predstavnika, naj po potrebi vključi tudi ustrezne delovne skupine Sveta, vključno z Vojaškim odborom EU; POUDARJA, da bi moral biti tak program vesoljskih vaj povezan s splošno politiko EU na področju vaj in k njej prispevati svoj delež;

23. v skladu s strateškim kompasom POUDARJA, da so potrebne dodatne naložbe v medsebojno pomoč, kot je določena v Pogodbah EU (člen 42(7) Pogodbe o Evropski uniji), pri čemer je treba upoštevati ustrezna načela mednarodnega prava in posebne narave varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic; POUDARJA, da bi lahko napadi na področju vesolja pomenili oboroženo agresijo proti eni ali več državam članicam na njihovem ozemlju in da je to lahko podlaga za sklicevanje na člen 42(7) Pogodbe o Evropski uniji; POUDARJA, da je pomembno izboljšati pripravljenost; POZIVA visokega predstavnika, naj še naprej sodeluje z državami članicami prek rednih vaj o izvajanju člena na vseh strateških področjih, tudi v zvezi z dogodki, povezanimi z vesoljem, ki pomenijo oboroženo agresijo proti eni ali več državam članicam;

IV. VEČJA RABA VESOLJA ZA VARNOST IN OBRAMBO

24. OPOZARJA, da je vesolje ključno za vojaške misije in operacije ter je eno od operativnih področij vojskovanja poleg kopenskega, morskega, zračnega in kibernetkega;

25. PONOVRNO POUDARJA, da je treba vesoljsko razsežnost v celoti vključiti v načrtovanje in izvajanje misij in operacij skupne varnostne in obrambne politike (SVOP), in zato POZIVA visokega predstavnika, naj – ob doslednem upoštevanju dolgoletne mednarodne zaveze EU, da bo okrepila varnost, stabilnost, varovanje in trajnost vesolja ter preprečila oboroževalno tekmo v vesolju ali oborožene spopade v vesolju – oblikuje koncepte za rabo vesolja v operativnih dejavnostih SVOP;
26. POUDARJA, da je pri večini vesoljskih zmogljivosti mogoča dvojna raba; UGOTAVLJA, da je treba na ravni EU izkoriščati storitve za vladno uporabo (tudi za varnost in obrambo) in izrabiti priložnosti za njihov nadaljnji razvoj, vendar brez podvajanja obstoječih ali načrtovanih zmogljivosti na nacionalni ravni, pri tem pa v celoti spoštovali pristojnosti držav članic na tem področju, pri čemer je treba ohraniti civilni nadzor nad vesoljskimi programi EU in njihov civilni značaj, pri tem pa mora prednost imeti izpolnitev vseh ciljev vesoljskih programov EU iz tega večletnega finančnega okvira;

27. POZIVA Komisijo, naj pri razvoju vesoljskih programov EU upošteva vse večjo vlogo vesolja pri varnosti in obrambi; v zvezi s tem SPODBUJA Komisijo, naj še bolj okrepi sinergije med vesoljskimi programi EU, Evropskim obrambnim skladom in programom Obzorje Evropa; SPODBUJA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami in ustreznimi deležniki upošteva potrebe uporabnikov na področju varnosti in obrambe, povezane z vesoljem; ter POZIVA Komisijo, naj pri snovanju in oblikovanju morebitnih novih vesoljskih sistemov in storitev EU ter pri nadgradnji obstoječih upošteva vse varnostne in obrambne potrebe ter zahteve;
28. POZIVA Evropsko obrambno agencijo, naj na podlagi informacij držav članic opredeli obrambne potrebe in zahteve v zvezi z vesoljem; ter SPODBUJA države članice in Evropsko obrambno agencijo, naj revizijo načrta za razvoj zmogljivosti izkoristijo za velikopotezni skupni razvoj zmogljivosti za vesoljsko obrambo na ravni EU;

29. OPOZARJA na ključno vlogo Satelitskega centra EU pri avtonomnem odločanju EU in njenih držav članic, saj deluje kot evropska avtonomna zmogljivost za zagotavljanje proizvodov in storitev, ki so rezultat uporabe ustreznih vesoljskih zmogljivosti in dodatnih podatkov; POUDARJA, da strateški kompas poziva h krepitvi Satelitskega centra EU, da bi utrdili avtonomne geoprostorske obveščevalne zmogljivosti EU; OPOZARJA, da so različni viri satelitskih posnetkov in dodatni podatki pogoj za to avtonomijo; V zvezi s tem POZDRAVLJA podpis skupnega okvirnega dogovora o dostopu Satelitskega centra EU do vladnih vesoljskih podatkov opazovanja Zemlje ter vse ustrezne sedanje in prihodnje projekte PESCO, kot je Skupno vozlišče za posnetke v lasti vlad;

30. POZDRAVLJA prihodnjo oceno možnosti za oblikovanje morebitne nove storitve EU za opazovanje Zemlje za državne potrebe, s katero bi dopolnjevali obstoječe in načrtovane zmogljivosti, se odzivali na ugotovljene potrebe ter upoštevali obstoječe pobude v okviru Evropskega obrambnega sklada in projektov PESCO, kot sta EDF22 SPIDER in Skupno vozlišče za posnetke v lasti vlad (CoHGI); POZIVA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami oceni dolgoročne možnosti izvajanja, morda tudi za prihodnje zmogljivosti za opazovanje Zemlje v EU in za preučitev vloge ključne stranke z nakupom podatkov in storitev, zlasti prek Satcen EU; OPOZARJA, da bi morale imeti države članice osrednjo vlogo pri upravljanju takšne potencialne storitve, tako pri njeni opredelitvi kot pri njenem izvajanju, ter POUDARJA, da je treba upoštevati strokovno znanje ter komplementarnost Satcen EU in EUSPA; JE SEZNANJEN s predlogom Komisije za pomoč pri opredelitvi ustreznega upravljanja s pilotnim projektom, preizkušenim v programu Copernicus v večletnem finančnem okviru 2021–2027, brez poseganja v odločitve o prihodnjem večletnem finančnem okviru, med drugim zaradi zagotovitve ustrezne ravni varnosti in opredelitve ustreznih tehnologij; OPOZARJA, da je treba spoštovati civilno naravo programa Copernicus in ohraniti njegovo sedanjo politiko na področju podatkov in informacij;

31. POUDARJA, da je zagotavljanje informacij, povezanih z zavedanjem o razmerah v vesolju, v nacionalni pristojnosti; SPODBUJA razvoj dodatnih namenskih zmogljivosti, potrebnih za zavedanje o razmerah v vesolju, kot so senzorji, analitične zmogljivosti in druge tehnologije, po možnosti v sodelovanju z drugimi akterji, tudi s finančno podporo Evropskega obrambnega sklada; JE SEZNANJEN s predlogom Komisije za pilotni projekt, ki naj bi se izvajal v tesnem sodelovanju z visokim predstavnikom in državami članicami ter je namenjen preučitvi prihodnjih sinergij s podkomponento EU za nadzor in spremljanje v vesolju (EU SST); POZDRAVLJA projekte PESCO, ki podpirajo mreženje zmogljivosti za nadzor v vesolju med državami članicami EU (kot je Evropska mreža za vojaški nadzor in situacijsko zavedanje v vesolju (EU-SSA-N)); PONOVRNO IZRAŽA podporo krepitvi zmogljivosti EU SST;
32. OPOZARJA, da so odporne storitve ugotavljanja položaja, navigacije in določanja točnega časa, kot je regulirana javna storitev Galileo, ključne za civilne in vojaške akterje; SE ZAVEDA, da se bo z zagotavljanjem neomejenega in neprekinjenega dostopa do regulirane javne storitve po vsem svetu okrepila varnostna in obrambna komponenta zmogljivosti EU za ugotavljanja položaja, navigacijo in določanje točnega časa; IZPOSTAVLJA pomen nadaljnjega razvoja programa Galileo kot avtonomnega standarda evropskega globalnega satelitskega navigacijskega sistema pod civilnim nadzorom, da bi bil dobro pozicioniran v primerjavi z drugimi satelitskimi navigacijskimi sistemi, ki se uporabljajo;

33. POZDRAVLJA razvoj varnih in odpornih komunikacijskih storitev za vladne uporabnike prek sistema IRIS² in v zvezi s tem POZIVA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami preuči možnost razvoja dodatnih storitev v okviru IRIS², tudi za varnostne in obrambne namene; PRIZNAVA prispevek ESA prek lastnega neobveznega programa v zvezi z varno povezljivostjo in njeno vlogo, kot je opredeljena v uredbi o vzpostavitvi programa Unije za varno povezljivost za obdobje 2023–2027;
34. OPOZARJA, da morajo EU in njene države članice nujno zagotoviti avtonomen, zanesljiv, varen, varovan, stroškovno učinkovit in konkurenčen dostop do vesolja, tudi za varnost in obrambo, zato OPOZARJA na pomen zadostnih izstrelitvenih zmogljivosti v EU, vključno z izstrelitvenimi ploščadmi, s katerimi se podpira avtonomni dostop EU in njenih držav članic do vesolja; PODPIRA predlagano spodbudo za inovativne, zanesljive in vsestranske izstrelitvene sisteme EU, s katerimi bi lahko v tesnem sodelovanju z ESA in brez poseganja v njene dejavnosti na tem področju okrepili dostop EU do vesolja ter dopolnili obstoječe izstrelitvene sisteme EU, potrebne za izstrelitev komponent vesoljskega programa EU; OPOZARJA, da je dajanje prednosti evropskim produktom ključno za doseganje ciljev uredbe o vesolju; POZIVA Komisijo, naj preuči možne načine za vzajemno povezovanje povpraševanja po evropskih izstrelitvenih storitvah in podporo razvoju prelomnih inovacij, ki so bistvene za konkurenčnost izstrelitvene industrije v EU; OPOZARJA, da je treba določiti evropsko strateško vizijo za zagotovitev zanesljivega in stroškovno učinkovitega avtonomnega dostopa do vesolja; POZIVA Komisijo, naj predlaga celovit načrt, s katerim bo zagotovila, da bodo njene institucionalne potrebe skupaj z vojaškimi in varnostnimi potrebami držav članic v prihodnjih letih v celoti pokrite;

35. OPOZARJA, da bo sodelovanje med zagonskimi podjetji na področju vesolja, varnosti in obrambe spodbudilo razvoj novih in prelomnih tehnologij ter visoko inovativnih rešitev za varnost in obrambo ter okrepilo splošno konkurenčnost in inovativnost vesoljske in obrambne industrije EU; POUDARJA, da je treba okrepiti sodelovanje med zagonskimi podjetji in uveljavljenimi industrijskimi akterji ter spodbujati vključevanje malih in srednjih podjetij, hkrati pa POZIVA k čim boljši uporabi razpoložljivih instrumentov na ravni EU, kot sta pobuda za vesoljsko podjetništvo CASSINI in obrambnoinovacijska shema EU, vključno z „novim vesoljem“;
36. glede na pomanjkanje znanj in spretnosti s področja vesolja, varnosti in obrambe SPODBUJA razvoj znanj in spretnosti v javni upravi, tudi na področju obrambe in obveščevalnih podatkov, ter v industriji EU; PODPIRA Evropsko obrambno agencijo pri evidentiranju dejavnosti izobraževanja in usposabljanja na področju vesoljske varnosti in obrambe v podporo javni upravi, vključno z oboroženimi silami in obveščevalnimi službami; POZIVA Evropsko akademijo za varnost in obrambo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami in Evropsko obrambno agencijo spodbuja izmenjavo najboljših praks pri usposabljanju in razvoju znanj in spretnosti na področju vesoljske obrambe; POZDRAVLJA namero Komisije, da ob podpori agencije EUSPA razvije vesoljsko akademijo EU in obsežno partnerstvo za znanja in spretnosti, in SPODBUJA Komisijo, naj še naprej podpira regionalne grozde in pobude, ki prispevajo h krepitvi znanj in spretnosti na področju vesoljske varnosti in obrambe;

V. VZPOSTAVITEV PARTNERSTEV ZA ODGOVORNO RAVNANJE V VESOLJU

37. PONOVRNO POTRJUJE, da bi skupna načela odgovornega ravnanja na svetovni ravni prispevala k povečanju mednarodnega sodelovanja v vesolju, izboljšanju varnosti v vesolju, vzajemni zavezanosti nevmešavanju v miroljubno raziskovanje in uporabo vesolja, omogočanju pravičnega dostopa do vesolja ter povečanju preglednosti in zaupanja v izvajanje vesoljskih dejavnosti; POUDARJA, da je lahko ravnanje držav v vesolju v nekaterih primerih ogrožajoče ali dojeta kot tako in lahko privede do neobvladljivega stopnjevanja, med drugim zaradi nesporazuma, napačne razlage ali napačne presoje;

38. PONOVRNO POTRJUJE, da je glede na dvojno rabo številnih vesoljskih sistemov v današnjem času najbolj pragmatičen in neposreden način za izboljšanje varnosti v vesolju, če se uporabi pristop zmanjševanja vesoljskih groženj z odgovornim ravnanjem, podprt z ustreznimi zmogljivostmi za spremljanje; POUDARJA, da bi bilo treba pri vseh vesoljskih dejavnostih upoštevati norme, pravila in načela odgovornega ravnanja, saj bi tako bistveno prispevali k spodbujanju varnosti v vesolju ter k nadaljnji stabilni, varni in trajnostni rabi vesolja v miroljubne namene; PONOVRNO IZPOSTAVLJA pomen vključujočega formata in pristopa z več deležniki, med drugim sodelovanja z mednarodnimi organizacijami, komercialnimi akterji in predstavniki civilne družbe, pri obravnavanju vesoljskih groženj mednarodnemu miru in varnosti; PONOVRNO POTRJUJE pripravljenost držav članic EU, da si pod okriljem OZN še naprej prizadevajo za vzpostavitev takšnih norm, pravil in načel, pri čemer bodo izkoristile zagon z zadnje seje odprte delovne skupine za zmanjšanje vesoljskih groženj z normami, pravili in načeli odgovornega ravnanja, tudi na podlagi resolucije generalne skupščine Združenih narodov 77/41; PONOVRNO POUDARJA, da politično zavezujoče zaveze v zvezi z odgovornim ravnanjem ne izključujejo možnosti pravno zavezujočih instrumentov v prihodnosti, ki morajo, da bi bili učinkoviti, biti preverljivi in zajemati vse pomembne grožnje;

39. OBSOJA izvajanje destruktivnih neposrednih testiranj površinskih protisatelitskih izstrelkov kot očitno neodgovorno ravnanje v vesolju; POTRJUJE trdno zavezo držav članic EU, da v skladu z resolucijo Generalne skupščine Združenih narodov 77/41 ne bodo izvajale destruktivnih neposrednih testiranj površinskih protisatelitskih izstrelkov, in POZIVA vse države, naj se pridružijo tej zavezi; PONOVRNO POTRJUJE, da so države članice EU pripravljene sodelovati z vsemi državami članicami OZN, da bi izkoristili ta zagon in se nadalje odzivali na neodgovorno ravnanje;
40. PONOVRNO POTRJUJE zavezo EU in njenih držav članic, da bodo nadaljevale in okrepile prizadevanja za reševanje izzivov v vesolju z mednarodnim sodelovanjem in sodelovanjem z vsemi državami članicami OZN ter drugimi ustreznimi deležniki in organi OZN, zlasti v postopkih, povezanih s Prvim in Četrtem odborom OZN; SE ZAVEZUJE k stalnemu in konstruktivnemu sodelovanju v vseh ustreznih mednarodnih organizacijah, hkrati pa poudarja, da je treba v vesolju in v zvezi z njim brez pridržkov uporabljati veljavno mednarodno pravo;

41. IZPOSTAVLJA koristnost obravnavanja vprašanj varnosti v vesolju v okviru ustreznih dialogov med EU ter tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami; POZDRAVLJA dialoge o varnosti v vesolju s podobno mislečimi dvostranskimi partnerji in mednarodnimi organizacijami, zlasti dolgoletni dialog z ZDA kot strateško partnerico; POZIVA visokega predstavnika in Komisijo, naj v skladu s svojo vlogo in pristojnostmi preučita obstoječe dvostranske dialoge o varnosti v vesolju in po potrebi predlagata začetek podobnih dialogov še z drugimi državami ali ustreznimi mednarodnimi organizacijami, državam članicam pa v skladu z ustaljeno prakso redno poročata o pripravah na vsak tak dialog in njegovih rezultatih;

42. glede na tretjo skupno izjavo o sodelovanju med EU in Natom z dne 10. januarja 2023 PONOVRNO POTRJUJE, da je treba dodatno okrepiti, poglobiti in razširiti sodelovanje z Natom na področju vesolja, pri tem pa dosledno spoštovati dogovorjena vodilna načela, tj. obojestransko odprtost in preglednost, vzajemnost in vključenost ter avtonomijo odločanja obeh organizacij, ter upoštevati, da je treba preprečiti nepotrebno podvajanje in ohraniti ustrezno usklajenost in interoperabilnost med organizacijama; SPODBUJA tesno sodelovanje med osebjem EU in Nata, da bi razpravljali o standardih za vesoljsko varnost in obrambo, vključno z glosarjem in opredelitvami; POZIVA visokega predstavnika in Komisijo, naj preučita morebitna nova področja za sodelovanje na področju vesolja, kot je vključitev vesoljske komponente v vključujoče skupne vaje, hkrati pa nadaljujeta ustaljeno prakso medsebojnega obveščanja in vzajemnih vabil na zadevne dogodke; v zvezi s tem POZDRAVLJA tekoče delo pri vzpostavljanju strukturiranega dialoga o vesolju med EU in Natom na ravni osebja;

VI. ZAKLJUČEK

43. POZIVA visokega predstavnika in Komisijo, naj vesoljsko strategijo za varnost in obrambo izvajata v tesnem sodelovanju z državami članicami in v skladu s temi sklepi;
44. Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE prvo skupno letno poročilo visokega predstavnika in Komisije o doseženem napredku in morebitnih nadaljnjih ukrepih v letu 2024.
